

**Programma van Toetsing en Afsluiting
PTA**

4 VMBO

SCHOOLJAAR 2021-2022

van de stichting CVO-AV
locatie Uilenhof
gymnasium - atheneum - havo - vmbo
Postbus 667
4200 AR GORINCHEM

Agenda (wijzigingen voorbehouden)

Informatieavond (examen en pws)	7 oktober
SE2 week	28 oktober tm 3 november
Uiterste datum inleveren aanvraag herkansing SE2	woensdag 10 november
Herkansing SE2	dinsdag 16 november
SE3 week	20 januari tm 27 januari
Uiterste datum inleveren aanvraag herkansing SE3	woensdag 2 februari
Herkansing SE3	10 februari
CPE bte	vanaf week 12
CSPE DVPR	vanaf 4 april
SE4 week	24 maart tm 1 april
Uiterste datum inleveren aanvraag herkansing SE4	6 april
Herkansing SE4	11 april
CE1	12 mei tm 24 mei
Uitslag CE1 en op school voorlopige cijferlijst halen	woensdag 15 juni
Uiterste datum inleveren aanvraag CE2	vrijdag 17 juni voor 9:00uur
CE2	vanaf maandag 20 juni
Uitslag CE2	.. juni
Diploma-uitreiking	30 juni

Voordat het CE begint krijgt iedere leerling een informatieboekje waarin de regeling omtrent het examen staat.

Op www.mijneindexamen.nl kun je veel informatie vinden over het centraal examen. Voorbeelden hiervan zijn jouw eigen examenrooster, te gebruiken hulpmiddelen en correctiemodellen na afname. Ook algemene info, regels en tips zijn in de app te vinden.

AARDRIJKSKUNDE

Het examen Aardrijkskunde bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Enkelvoudige Toets	80	Hoofdstuk 1	Weer en Klimaat	schriftelijk	Centraal SE week nov	cijfer	ja	AK/K/4 & AK/V/1	20%
SE3	Enkelvoudige Toets	80	Hoofdstuk 2	Bevolking en Ruimte	schriftelijk	Centraal SE week jan	cijfer	ja	AK/K/8 & AK/V/5	20%
SE4	Enkelvoudige Toets	80	Hoofdstuk 3	Water	schriftelijk	Centraal SE week maart	cijfer	ja	AK/K/6 & AK/V/3	20%
SE5	Samengestelde Toets									20%
SE5.1	Theoretische Toets	60	Hoofdstuk 1.1 t/m 1.7	Weer en Klimaat	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee	AK/K/4 & AK/V/1	1
SE5.2	Theoretische Toets	60	Hoofdstuk 2.1 t/m 2.7	Bevolking en Ruimte	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee	AK/K/8 & AK/V/5	1
SE5.3	Theoretische Toets	60	Hoofdstuk 3.1 t/m 3.6	Water	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee	AK/K/6 & AK/V/3	1

BIOLOGIE

Het examen Biologie bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Enkelvoudige toets	80	H1 Planten (4A) H2 Ecologie (4A) H3 Erfelijkheid (3A)	Zie omschrijving Bio_SE2	schriftelijk	Centraal SE week nov	cijfer	ja	BI/K/4, BI/K/5, BI/K/6, BI/K/12, BI/K/13, BI/V/3 en BI/V/4	20%
SE3	Enkelvoudige toets	80	H3 Mens en Milieu (4a) H4 Voeding en Vertering (4B) H5 Gaswisseling (4B) H6 Regeling (3B)	Zie omschrijving Bio_SE3	schriftelijk	Centraal SE week jan	cijfer	ja	BI/K/7, BI/K/9 en BI/K/11	20%
SE4	Enkelvoudige toets	80	H6 Transport (4B) H7 Opslag, uitscheiding en bescherming (4B) H6 Zintuigen (3B) H8 Gedrag (3B)	Zie omschrijving Bio_SE4	schriftelijk	Centraal SE week maart	cijfer	ja	BI/K/9 en BI/K/11	20%
SE5	Samengestelde toets				schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee		20%

SE5.1	Theoretische Toets	80	H1 Planten	Zie omschrijving Bio_SE5.1	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee		1
SE5.2	Theoretische Toets	80	H2 Ecologie	Zie omschrijving Bio_SE5.2	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee		1
SE5.3	Theoretische Toets	80	H4 Voeding en Vertering	Zie omschrijving Bio_SE5.3	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee		1
SE5.4	Theoretische Toets	80	H5 Gaswisseling	Zie omschrijving Bio_SE5.4	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee		1
SE5.5	Theoretische Toets	80	H6 Transport	Zie omschrijving Bio_SE5.5	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee		1
SE5.6	Theoretische Toets	80	H7 Opslag, uitscheiding en bescherming	Zie omschrijving Bio_SE5.6	schriftelijk	Klassikaal	cijfer	nee		1

Leerstofomschrijving biologie

Bio_SE2	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kenmerkende eigenschappen van cellen noemen, de samenstellende delen daarvan beschrijven, en de meest voorkomende organisatieniveaus binnen organismen noemen en beschrijven - toelichten dat een organisme als een geheel beschouwd kan worden waarbij voor instandhouding en gezondheid van het organisme processen in onderlinge samenhang plaatsvinden. - de rol van schimmels en bacteriën in het milieu en de biotechnologie noemen en toelichten. - de namen van organismen opzoeken en de delen waaruit ze zijn samengesteld - de relaties noemen en toelichten die ze onderling en met hun omgeving hebben. - voortplanting en groei bij organismen toelichten, evenals de vorm en functie van seksueel gedrag daarbij. - beschrijven hoe erfelijke eigenschappen van generatie op generatie worden doorgegeven en toelichten hoe die erfelijke eigenschappen in de tijd kunnen veranderen.
Bio_SE3	<p>De kandidaat kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - toelichten dat de mens voor voedsel, water, zuurstof, grondstoffen, energie, voedselproductie en recreatie van ecosystemen afhankelijk is

	<ul style="list-style-type: none"> - beschrijven hoe de mens ecosystemen kan beïnvloeden - en toelichten waarom de mens er belang bij heeft een duurzame relatie tussen mens en milieu te bevorderen - vorm, werking en functie van het verteringsstelsel, bloedvatenstelsel, ademhalingsstelsel en uitscheidingsstelsel beschrijven - hun onderling verband toelichten - de rol en de werking van het zenuwstelsel, zintuigstelsel en hormoonstelsel toelichten - beschrijven welke relatie er is tussen gedrag en inwendige en uitwendige prikkels.
Bio_SE4	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vorm, werking en functie van het verteringsstelsel, bloedvatenstelsel, ademhalingsstelsel en uitscheidingsstelsel beschrijven - hun onderling verband toelichten - de rol en de werking van het zenuwstelsel, zintuigstelsel en hormoonstelsel toelichten - beschrijven welke relatie er is tussen gedrag en inwendige en uitwendige prikkels. - de manier waarop het lichaam zich beschermt tegen antigenen door middel van antistoffen beschrijven en toelichten hoe deze bescherming kunstmatig kan worden verhoogd.
Bio_SE5.1	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kenmerkende eigenschappen van cellen noemen, de samenstellende delen daarvan beschrijven, en de meest voorkomende organisatieniveaus binnen organismen noemen en beschrijven - toelichten dat een organisme als een geheel beschouwd kan worden waarbij voor instandhouding en gezondheid van het organisme processen in onderlinge samenhang plaatsvinden.
Bio_SE5.2	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de rol van schimmels en bacteriën in het milieu en de biotechnologie noemen en toelichten. - de namen van organismen opzoeken en de delen waaruit ze zijn samengesteld - de relaties noemen en toelichten die ze onderling en met hun omgeving hebben.
Bio_SE5.3	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vorm, werking en functie van het verteringsstelsel, bloedvatenstelsel, ademhalingsstelsel en uitscheidingsstelsel beschrijven - hun onderling verband toelichten.
Bio_SE5.4	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vorm, werking en functie van het verteringsstelsel, bloedvatenstelsel, ademhalingsstelsel en uitscheidingsstelsel beschrijven - hun onderling verband toelichten.

Bio_SE5.5	De kandidaat kan: <ul style="list-style-type: none">- vorm, werking en functie van het verteringsstelsel, bloedvatenstelsel, ademhalingsstelsel en uitscheidingsstelsel beschrijven- hun onderling verband toelichten.
Bio_SE5.6	De kandidaat kan: <ul style="list-style-type: none">- de rol en de werking van het zenuwstelsel, zintuigstelsel en hormoonstelsel toelichten- beschrijven welke relatie er is tussen gedrag en inwendige en uitwendige prikkels.- de manier waarop het lichaam zich beschermt tegen antigenen door middel van antistoffen beschrijven en toelichten hoe deze bescherming kunstmatig kan worden verhoogd.

DUITS

Het examen Duits bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Samengestelde toets		Schrijven	Zie omschrijving DU_SE2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/K/7	20%
SE2.1	Repetitie Kapitel 1	40	Schrijven	Zie omschrijving DU_SE2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	“	1
SE2.2	Repetitie Kapitel 2	40	Schrijven	Zie omschrijving DU_SE2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	“	1
SE2.3	Repetitie Kapitel 3	40	Schrijven	Zie omschrijving DU_SE2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	“	1
SE2.4	Duitse brief of kaart schrijven	40	Schrijven	Zie omschrijving DU_SE2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	“	1
SE3	Enkelvoudige toets	80	Kijken en Luisteren	Zie omschrijving DU_SE3	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/K/5	20%
SE4	Enkelvoudige toets	20	Spreken	Zie omschrijving DU_SE4	Tijdens de les	mondeling	cijfer	nee	MVT/K/6	20%
SE5	Samengestelde toets		Lezen	Zie omschrijving DU_SE5	Tijdens de les	mondeling	cijfer	nee	MVT/K/4	20%
SE5.1	Leestoets	40	Lezen	Zie omschrijving DU_SE5	Tijdens de les	mondeling	cijfer	nee	MVT/K/4	1
SE5.2	Leestoets	40	Lezen	Zie omschrijving DU_SE5	Tijdens de les	mondeling	cijfer	nee	MVT/K/4	1

Leerstofomschrijving Duits

DU_SE2	De kandidaat kan: – relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van het schrijven – schrijfstrategieën hanteren
--------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het schrijfdoel in teksten tot uitdrukking brengen - het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek - conventies hanteren met betrekking tot schriftelijk taalgebruik - elektronische hulpmiddelen gebruiken bij het schrijven - concepten van de tekst herschrijven op basis van geleverd commentaar.
DU_SE3	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - luister- en kijkstrategieën hanteren - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het doel van de makers van een programma aangeven - de belangrijkste elementen van een programma weergeven - een oordeel geven over een programma en dit toelichten - een instructie uitvoeren - de waarde en betrouwbaarheid aangeven van de informatie die door de massamedia verspreid wordt.
DU_SE4	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van een discussie in groepjes over een door de docent opgegeven onderwerp - strategieën hanteren ten behoeve van de spreek- en gespreksituatie - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het spreek-/luisterdoel in de situatie tot uitdrukking brengen - het spreek-/luisterdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten publiek - het spreekdoel van anderen herkennen en de reacties van anderen inschatten - in spreek- en gespreksituaties taalvarianten herkennen en daar adequaat op inspelen.
DU_SE5	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leesstrategieën hanteren - compenserende strategieën kiezen en hanteren - functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen - het schrijfdoel van de auteur aangeven en de talige middelen die hij hanteert om dit doel te bereiken - een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen - het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte van een tekst aangeven en een samenvatting geven - een oordeel geven over de tekst en dit oordeel toelichten.

ECONOMIE

Het examen economie bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onder-werp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Enkelvoudige toets	80 min	H3 H4	Geld voor de overheid Inkomen	schriftelijk	Centraal SE week nov	cijfer	ja	EC/V/1, EC/K/6 EC/V/1	20%
SE3	Enkelvoudige toets	80 min	H5 H6	Nederland in de wereld Samen in de wereld	schriftelijk	Centraal SE week jan	cijfer	ja	EC/K/7 EC/K/7	20%
SE4	Enkelvoudige toets	80 min	H1 H2 H7 (blz 83 t/m 103)	Werken voor de winst Werkloos Consumptie (Examenvoorbereiding)	schriftelijk	Centraal SE week maart	cijfer	ja	EC/K/5 EC/K/5 EC/K/4	20%
SE5	Samengestelde toets	60 min				tijdens les	cijfer	nee		15%
SE5.1	Theoretische toets		H3	Geld voor de overheid	schriftelijk	Tijdens SE2- periode	Cijfer	nee	EC/V/1, EC/K/6	1
SE5.2	Theoretische toets		H5	Nederland in de wereld	schriftelijk	Tijdens SE3- periode	Cijfer	nee	EC/K/7	1
SE5.3	Theoretische toets		H1	Werken voor de winst	schriftelijk	Tijdens SE4- periode	Cijfer	nee	EC/K/4	1
				Zie volgend blad voor SE6						

SE6	Online opdrachten	nvt		"Per SE-periode kiezen en maken de leerlingen 4 praktische opdrachten uit de geselecteerde opdrachten. Het eindcijfer is het gemiddelde van de 3 beoordelingen (o/v/g) per periode."			cijfer	nee		5%
SE6.1			H3: 2 /3 /7 H4: 2/3/4/6		Tijdens SE2-periode	Digitaal/ online	o/v/g	nee	EC/V/1 EC/K/6	1
SE6.2			H5: 2/3/5/6 H6: 3 /6/ 7		Tijdens SE3-periode	Digitaal/ online	o/v/g	nee	EC/K/7	1
SE6.3			H1: 3/4/5/7 H2: 1/2/3		Tijdens SE4-periode	Digitaal/ online	o/v/g	nee	EC/K/5	1

Eventuele opmerking: domeincodes EC/K/2 en EC/K/3 komen in alle toetsen en opdrachten terug

ENGELS

Het examen Engels bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen klas 4 omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Samengestelde toets									20%
SE2.1	leesvaardigheid	80	Lezen/ boek	Zie omschrijving En_SE2.1	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/V/1 MVT/K/4	1
SE2.2	Schrijfvaardigheid	80	Lezen/ artikelen	Zie omschrijving En_SE2.2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/V/1 MVT/K/4	1
SE3	Enkelvoudige toets/ Kijk- en luistertoets	80	K&L van CITO	Zie omschrijving En_SE3	tijdens de les	Digitaal	cijfer	nee	MVT/K/5	20%
SE4	Enkelvoudige toets/ Spreken	80	Taaldorp	Zie omschrijving En_SE4	Via teams	Digitaal mondeling	cijfer	nee		20%
SE5	Schrijfvaardigheid/ Samengestelde toets									20%
SE5.1	Theoretische toets/ repetitie	80	SCHRIJVEN Theme 1 + luister- en leesvaardigheid (behorende bij theme 1)	Zie omschrijving En_SE5.1	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/K/7 MVT/K/5 MVT/K/4	1
SE5.2	Theoretische toets/ repetitie schrijven	80	SCHRIJVEN Theme 2 + luister- en leesvaardigheid	Zie omschrijving En_SE5.2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/K/7 MVT/K/5 MVT/K/4	1

			(behorende bij theme 2)							
SE5.3	Theoretische toets/ repetitie schrijven	80	SCHRIJVEN Theme 3 + luister- en leesvaardigheid (behorende bij theme 3)	Zie omschrijving EN_SE5.3	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/K/7 MVT/K/5 MVT/K/4	1
SE5.4	Theoretische toets/ repetitie schrijven	80	SCHRIJVEN Brief	Zie omschrijving EN-SE5.4	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/K/7	3

Leerstofomschrijving Engels

En_SE2.1	De kandidaat kan: <ul style="list-style-type: none"> - het gebruik van speciale stijlmiddelen herkennen - conclusies trekken met betrekking tot het schrijfdoel, de opvattingen, de gevoelens van de auteur en tot het beoogde publiek. - aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven - gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken - verbanden tussen delen van een tekst aangeven
En_SE2.2	De kandidaat kan: <ul style="list-style-type: none"> - het gebruik van speciale stijlmiddelen herkennen - conclusies trekken met betrekking tot het schrijfdoel, de opvattingen, de gevoelens van de auteur en tot het beoogde publiek. - aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven - gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken - verbanden tussen delen van een tekst aangeven
En_SE3	De kandidaat kan: <ul style="list-style-type: none"> - aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven

	<ul style="list-style-type: none"> - anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek
En_SE4	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adequaat reageren in veel voorkomende sociale contacten, zoals begroeten - informatie geven en vragen – naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven - uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens - een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven
En_SE5.1	<p>SCHRIJVEN</p> <p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (persoonlijke) gegevens verstrekken - een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen - een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen - op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. <p>LUISTEREN</p> <p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven - anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. <p>LEZEN</p> <p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven - gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken - verbanden tussen delen van een tekst aangeven.
EN_SE5.3	<p>SCHRIJVEN</p> <p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (persoonlijke) gegevens verstrekken - een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen - een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen

	<ul style="list-style-type: none"> - op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. <p>LUISTEREN</p> <p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven - anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. <p>LEZEN</p> <p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven - gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken - verbanden tussen delen van een tekst aangeven.
EN_SE5.4	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (persoonlijke) gegevens verstrekken - een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen - een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen - op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken.
	<p>Naast bovengenoemde specifieke exameneenheden bevat iedere toets ook de algemene examen-eenheden: MVT/K/1, MVT/K/2, MVT/K/3, MVT/V/3 en MVT/V/5</p>

FRANS

Het examen Frans bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen klas 4 omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Samengestelde toets		Schrijven	Zie omschrijving FA_SE2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/K/7	20%
SE2.1	Repetitie Chapitre 6	40	"	"	"	"	"	"	"	1
SE2.2	Repetitie Chapitre 7	40	"	"	"	"	"	"	"	1
SE2.3	Repetitie Chapitre 9	40	"	"	"	"	"	"	"	1
SE2.4	Franse brief of kaart schrijven	40	"	"	"	"	"	"	"	1
SE3	Enkelvoudige toets	80	Kijken en Luisteren	Zie omschrijving FA_SE3	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	MVT/K/5	20%
SE4	Enkelvoudige toets/ mondeling	20	Spreken	Zie omschrijving FA_SE4	Tijdens de les	mondeling	cijfer	nee	MVT/K/6	20%
SE5	Samengestelde toets									20%
SE5.1	Leestoets	40	Lezen	Zie omschrijving FA_SE5	Tijdens de les	mondeling	cijfer	nee	MVT/K/4	1
SE5.2	Leestoets	40	Lezen	Zie omschrijving FA_SE5	Tijdens de les	mondeling	cijfer	nee	MVT/K/4	1

Leerstofomschrijving Frans

FA_SE2	De kandidaat kan: – relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van het schrijven
--------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - schrijfstrategieën hanteren - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het schrijfdoel in teksten tot uitdrukking brengen - het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek - conventies hanteren met betrekking tot schriftelijk taalgebruik - elektronische hulpmiddelen gebruiken bij het schrijven - concepten van de tekst herschrijven op basis van geleverd commentaar.
FA_SE3	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - luister- en kijkstrategieën hanteren - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het doel van de makers van een programma aangeven - de belangrijkste elementen van een programma weergeven - een oordeel geven over een programma en dit toelichten - een instructie uitvoeren - de waarde en betrouwbaarheid aangeven van de informatie die door de massamedia verspreid wordt.
FA_SE4	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van een discussie in groepjes over een door de docent opgegeven onderwerp - strategieën hanteren ten behoeve van de spreek- en gespreksituatie - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het spreek-/luisterdoel in de situatie tot uitdrukking brengen - het spreek-/luisterdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten publiek - het spreekdoel van anderen herkennen en de reacties van anderen inschatten - in spreek- en gespreksituaties taalvarianten herkennen en daar adequaat op inspelen.
FA_SE5	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leesstrategieën hanteren - compenserende strategieën kiezen en hanteren - functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen - het schrijfdoel van de auteur aangeven en de talige middelen die hij hanteert om dit doel te bereiken - een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen - het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte van een tekst aangeven en een samenvatting geven - een oordeel geven over de tekst en dit oordeel toelichten.

GESCHIEDENIS

Het examen Geschiedenis bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Samengestelde toets						cijfer			27%
SE2.1	Theoretische toets	80	Hoofdstuk 1: Nederland van 1848 tot 1914 Hoofdstuk 2: De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)	Zie omschrijving GS_SE2.1	Tijdens SE week nov	schriftelijk	cijfer	ja	GS/K/1,GS/K/2 GS/K/3,GS/K/5 GS/V/9,GS/K10	2
SE2.2	Werkstuk en presentatie		Nederland als democratie	Zie omschrijving GS_SE2.2	Tijdens de les	schriftelijk en mondeling	cijfer	nee	GS/K/1,GS/K/2 GS/K/3,GS/K/5 GS/V/7	1
SE3	Samengestelde toets						cijfer			27%
SE3.1	Theoretische toets	80	Hoofdstuk 3: Het Interbellum (1919-1939) Hoofdstuk 4: De WO II (1939-1945)	Zie omschrijving GS_SE3.1	Tijdens SE week jan	schriftelijk	cijfer	ja	GS/K/1,GS/K/2 GS/K/3,GS/K10	2
SE3.2	Repetitie		Het Interbellum	Zie omschrijving GS_SE3.2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	GS/K/1 GS/K/2 - GS/K3 GS/V/7	1

SE4	Samengestelde toets						cijfer			26%
SE4.1	Theoretische toets	80	Hoofdstuk 5: De Koude Oorlog (1945-1989) Hoofdstuk 6: Naar een nieuwe eeuw	Zie omschrijving GS_SE4.1	Tijdens SE week maart	schriftelijk	cijfer	ja	GS/K/1 GS/K/2 GS/K/3 GS/V/9 GS/K10	2
SE4.2	Repetitie		Europa en de wereld	Zie omschrijving GS_SE\$.2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	GS/K/1,GS/K/2 GS/K/3,GS/V/8	1

Leerstofomschrijving geschiedenis

GS_SE2.1	<p>De leerlingen weten:</p> <p>Hoofdstuk 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> -welke gevolgen de grondwet van 1848 had voor het bestuur van Nederland. -welke gevolgen de opkomst van de industrie had voor de arbeiders. -waarom en hoe de Samenleving verdeeld raakte in vier zuilen. -waarom en hoe vrouwen Streden voor emancipatie. -wat de veranderingen waren in de grondwet van 1917. <p>Hoofdstuk 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Leerlingen kennen de oorzaken van de Eerste Wereldoorlog. -Leerlingen weten waardoor er in de Eerste Wereldoorlog zoveel doden vielen. -Leerlingen weten hoe er een einde kwam aan de Eerste Wereldoorlog. -Leerlingen weten wat de gevolgen waren van de Eerste Wereldoorlog. -Leerlingen weten welke gevolgen de Eerste Wereldoorlog had voor Nederland.
GS_SE2.2	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> -uitleggen welke ontwikkelingen Nederland heeft doorgemaakt in de periode 1848-1919. -uitleggen welke gevolgen de grondwet van 1848 heeft gehad voor het bestuur van Nederland. -de belangrijkste kenmerken uit de Nederlandse grondwet van 1848 beschrijven en uitleggen. -uitleggen welke gevolgen de Industrie had voor de arbeiders -uitleggen hoe de Nederlandse samenleving rond 1900 verdeeld raakte in vier zuilen. -uitleggen waarom bepaalde groepen in de Nederlandse samenleving rond 1900 streden voor emancipatie. -uitleggen wat de veranderingen in de grondwet van 1917 waren.

GS_SE3.1	<p>De leerlingen weten:</p> <p>Hoofdstuk 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> -hoe het leven in de Sovjet Unie in het interbellum was. -waardoor veel mensen in het interbellum een sterke leider voor hun land wilden. -hoe de Duitse samenleving veranderde nadat Adolf Hitler aan de macht kwam. -hoe het leven in Nederland in het interbellum was. <p>Hoofdstuk 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> -hoe in de Tweede Wereldoorlog de strijd verliep. -welke gevolgen de Duitse bezetting van Nederland had. -wat er tijdens de oorlog met de joden is gebeurd. -hoe er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. -welke gevolgen de Tweede Wereldoorlog had voor Nederlands-Indië.
GS_SE3.2	<p>Hoofdstuk 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Leerlingen weten hoe het leven in de Sovjet Unie in het interbellum was. -Leerlingen weten waardoor veel mensen in het interbellum een sterke leider voor hun land wilden. -Leerlingen weten hoe de Duitse samenleving veranderde nadat Adolf Hitler aan de macht kwam. -Leerlingen weten hoe het leven in Nederland in het interbellum was.
GS_SE4.1	<p>De leerlingen weten:</p> <p>Hoofdstuk 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> -hoe de Koude Oorlog ontstond, verliep en eindigde. -waarom en hoe landen in de tweede helft van de twintigste eeuw gingen samenwerken. -hoe Nederland tijdens de Koude Oorlog veranderde. <p>Hoofdstuk 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> -hoe na de Koude oorlog de macht in Europa werd verdeeld. -hoe het islamitische terrorisme een grote vijand van het Westen werd. -hoe de EU is ingericht. -wat de Nederlandse samenleving na 1980 kenmerkt.
GS_SE4.2	<p>Hoofdstuk 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Leerlingen weten hoe de Koude Oorlog ontstond, verliep en eindigde. -Leerlingen weten waarom en hoe landen in de tweede helft van de twintigste eeuw gingen samenwerken. -Leerlingen weten hoe Nederland tijdens de Koude Oorlog veranderde.

	-welke soorten bronnen er zijn.-hoe we het verleden hebben ingedeeld.-wat het verschil is tussen oorzaak (+ aanleiding) en gevolg,-wat bedoeld wordt met de representativiteit van bronnen.-wat tijd- en plaatsgebondenheid (standplaatsgebondenheid) is.-het verschil tussen continuïteit en verandering.

GODSDIENST & LEVENSBESCHOUWING

Het examen godsdienst bestaat uitsluitend uit een handelingsdeel. Dit handelingsdeel omvat de hieronder staande onderdelen:

De leerlingen hebben de keuze uit een 10-tal 'modules', waarvan er 4 voldoende moeten worden afgerond. De modules worden aan het begin van leerjaar 4 aan de leerlingen bekend gemaakt

Deze modules bestrijken heel het gebied van de godsdienst en de leerlingen moeten met hun kennis, opgedaan in de eerste 3 leerjaren, in staat zijn deze opdrachten uit te voeren.

De opdrachten dienen op een nader met de docent af te spreken tijdstip te worden ingeleverd. Te laat inleveren betekent dat een extra module zal moeten worden gemaakt: de te laat ingeleverde module levert geen studiepunten op! Ook deze extra module moet 'voldoende' worden beoordeeld.

Voor elke module worden 3 studiepunten toegekend: er moeten dus 12 studiepunten worden behaald.

Wie eerder dan de afgesproken tijdstippen de modules inlevert: voor die leerling geldt dat, indien de vereiste 12 punten zijn behaald, daarmee het vak godsdienst is afgerond

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Herkansing	Weging
SE1	werkstuk		Ethiek	werkstuk over een ethisch onderwerp naar keuze. De leerling leert een ethisch onderwerp van verschillende kanten te bekijken en hier een eigen mening over te formuleren.	Digitaal inleveren	schriftelijk	cijfer	Ja	25%
SE2	Werkstuk/ presentatie		'Ik en geloven'	werkstuk of presentatie over je eigen levensbeschouwing/overtuiging. De leerling leert wat zijn/haar eigen levensbeschouwing is en waar dit vandaan komt.	Digitaal inleveren	Schriftelijk/ mondeling	cijfer	Ja	25%
SE3	werkstuk		Eigen keuze	werkstuk over één van de onderwerpen naar keuze	Digitaal inleveren	schriftelijk	cijfer	Ja	25%
SE4	werkstuk		Eigen keuze	werkstuk over één van de onderwerpen naar keuze	Digitaal inleveren	schriftelijk	cijfer	Ja	25%

KUNSTVAKKEN II BEELDENE VAKKEN

HANDVAARDIGHEID EN TEKENEN

Het examen Kunstvakken II bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal praktisch examen (CPE) en een centraal schriftelijk examen. Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Praktijk opdracht	720	Centraal praktisch examen oefenen. Docent kiest een versie uit voorgaande jaren.	Centraal praktisch examen oefenen (docent kiest een versie uit voorgaande jaren)	Tijdens de les	Praktische opdracht	cijfer	nee	BV/K/1 BV/K/2 BV/K/4 BV/K/5 BV/K/6 BV/K/7 BV/V/1 BV/V/2	20%
SE3	Theoretische toets	60	Theoretische toets over Moderne kunst	Kunststromingen kubisme, expressionisme, impressionisme, futurisme, dadaïsme en surrealisme.	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	ja	BV/K/3 BV/K/8 BV/V/2	20%
SE4	Praktijk opdracht	720	Centraal praktisch examen oefenen. Docent kiest een versie uit voorgaande jaren.	Centraal praktisch examen oefenen (docent kiest een versie uit voorgaande jaren)	Tijdens de les	Praktische opdracht	cijfer	nee	BV/K/1 BV/K/2 BV/K/4 BV/K/5 BV/K/6 BV/K/7 BV/V/1 BV/V/2	20%

SE5	Samengestelde toets							nee		20%
SE5.1	Theoretische toets		Herhalingstoets over alle voorstellingsaspecten en beeldende aspecten uit het beeldende aspecten boekje.	Centraal praktisch examen oefenen (docent kiest een versie uit voorgaande jaren)	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	ja	BV/K/3 BV/K/8 BV/V/2	1
SE5.2	Opdracht	200	Kleine praktische opdracht met een technische insteek	Het maken van een verslag over het thema van het CPE en CSE. Hierin staat theorie centraal.	thuis	praktische opdracht	cijfer	nee	BV/V/2 BV/K/8 BV/K/3 BV/K/1 BV/V/3	2
SE5.3	Verslag	200	Verslag over het thema van het CPE en CSE. Hierin staat theorie centraal.	Dit is een kleinere praktische opdracht met een technischer insteek.	Tijdens de les	praktische opdracht	cijfer	nee	BV/K/1 BV/K/2 BV/K/4 BV/K/5 BV/K/6 BV/K/7 BV/V/1 BV/V/2	1

LICHAMELIJKE OPVOEDING (LO1)

Het examen Lichamelijke opvoeding bestaat uitsluitend uit een schoolexamen (SE). Dit schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE	praktijk	Min 15 x 80 min	Actuele bewegingsactiviteiten (sportoriëntatieprogramma, waarbij leerlingen min. 15 lessen van 80 min. Lo volgen)	De kandidaat kan alleen en in samenwerking met anderen twee nieuwe, actuele bewegingsactiviteiten uitvoeren die hij kan kiezen uit een aanbod dat bij voorkeur niet behoort tot één van de hierboven genoemde activiteitengebieden (bijvoorbeeld water-, winter- of outdoorsporten).	Tijdens de les	praktijk	o/v/g	nee	LO1/K/9	50%

Wanneer vanwege een langdurige blessure of andere oorzaak onderdelen niet afgesloten zijn in het 3e leerjaar, wordt er een vervangende opdracht aangeboden.

In uitzonderingsgevallen krijgt een leerling in het 4^e leerjaar een cijfer voor andere lesopdrachten, waaronder het leiding geven tijdens de les.

Alle onderdelen uit leerjaar 3 en 4 moeten voldoende worden afgesloten.

Het gemiddelde cijfer moet minimaal een 5.5 zijn. De kwalificatie goed wordt gegeven bij een gemiddelde van 7.5 of hoger. Bij een gemiddelde tussen de 5.5 en 7.5 wordt een voldoende gegeven als kwalificatie.

LICHAMELIJKE OPVOEDING (LO2)

Het examen Lichamelijke opvoeding 2 bestaat uitsluitend uit een schoolexamen (SE). Dit schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her- kansing	Domein- code	Weging
SE1	Leerjaar 3									50%
SE2	Samenge- stelde toets									50%
SE2.1	Praktische opdracht	80	Spel 1. Basketbal (rol als aanvallende- en verdedigende speler met en zonder bal kunnen vervullen, waarbij gelet wordt op de tactiek van het team)	De kandidaat kan samen met anderen minimaal één doelspel, twee terugslagspelen, één honkloopspel en diverse tikspelen uitvoeren, waarbij het gaat om verdieping ten opzichte van LO1.	Tijdens de les	Pratijk- opdracht	cijfer	nee	LO2/K/4	2
SE2.2	Praktische opdracht	80	Turnen (leerlingen kunnen 2 grondvormen 'handstand & koprol' van bewegen uitvoeren en weten deze ook uit te bouwen naar complexere bewegingen)	De kandidaat kan alleen en samen met anderen twee verschillende vormen van turnen uitvoeren, waarbij het gaat om verdieping ten opzichte van LO1.	Tijdens de les	Pratijk- opdracht	cijfer	nee	LO2/K/5	3

SE2.3	Praktische opdracht	80	Bewegen op muziek: choreografie aanleren bij een dansschool en vervolgens deze uitvoeren op school.	De kandidaat kan twee vormen van bewegen op muziek uitvoeren, waarbij het gaat om verdieping ten opzichte van LO1.	Tijdens de les	Praktijk-opdracht	cijfer	nee	LO2/K/6	5
SE2.4	Praktische opdracht	80	<p>Atletiek</p> <p>1. Duurloop 5- of 10kmloop. Waarbij er een trainingsprogr. geschreven moet worden en een verslag aangemaakt moet worden om de voortgang te bekijken. Vervolgens gaat de leerling ook echt deelnemen aan een wedstrijd/ afstand.</p> <p>2. Verspringen, waarbij er gelet wordt op de techniek van het springen als de afzetfase op de balk + afstand.</p> <p>3. Discuswerpen, waarbij leerlingen moeten weten hoe ze de discus werpen en zich moeten bewegen binnen de werpcirkel.</p>	De kandidaat kan alleen en samen met anderen minimaal één loop-, één spring en één werponderdeel uitvoeren, waarbij het gaat om verdieping ten opzichte van LO1.	Tijdens de les	Praktijk-opdracht/ Thuis opdracht	cijfer	nee	LO2/K/7	15
SE2.5	Praktische opdracht		Actuele bewegingsactiviteiten Rugby: De leerling maakt een (video)presentatie met alle onderdelen die aanbod zijn gekomen tijdens de lessen l.o., daarnaast gebruiken ze ook de informatie die ze digitaal aangeleverd krijgen om de presentatie te maken.	De kandidaat kan alleen of samen met anderen twee nieuwe, actuele bewegingsactiviteiten uitvoeren.		Praktijk-opdracht/ Thuis opdracht	cijfer	nee	LO2/K/9	4

SE2.6	Praktische opdracht		Bewegen regelen: De leerling gaat in een tweetal een les voorbereiden. Deze les geven ze vervolgens ook aan hun eigen klas.	De kandidaat kan alleen of samen met anderen diverse regeltaken uitvoeren en één regelende rol uitvoeren waarbij de kandidaat niet zelf als beweger is betrokken.		Praktijk-opdracht/ Thuis opdracht	cijfer		LO2/K/10	10
SE2.7	Theoretische toets		Theorie Toets: Periode 1+2, leerjaar 3+4			N.a.v. Praktijk-opdracht	cijfer		LO2/K/5	11

NATUURKUNDE (NASK1)

Het examen Natuurkunde (nask1) bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Enkelvoudige toets	80	Hst. 1 krachten Hst. 6 werktuigen	Zie omschrijving Nask_SE2	Tijdens SE week nov	schriftelijk	cijfer	ja	NASK1/K/9	20%
SE3	Enkelvoudige toets	80	Hst. 4 elektriciteit Hst. 9 schakelingen	Zie omschrijving Nask_SE3	Tijdens SE week jan	practicum	cijfer	ja	NASK1/K/3; NASK1/K/5	20%
SE4	Enkelvoudige toets	80	Hst. 10 bewegingen Hst. 11 kracht en beweging	Zie omschrijving Nask_SE4	Tijdens SE week maart	schriftelijk	cijfer	ja	NASK1/K/9; NASK1/V/1	20%
SE5	Samengestelde toets									20%
SE5.1	Theoretische toets	60	Hst. 2 warmte Hst. 3 energie	Zie omschrijving Nask_SE5.1	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	NASK1/K6	1
SE5.2	Theoretische toets	60	Hst. 5 geluid	Zie omschrijving Nask_SE5.2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	ja	NASK1/K/8	1
SE5.3	Theoretische toets	60	Hst. 7 stoffen	Zie omschrijving Nask_SE5.3	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	NASK1/K4; klein deel NASK1/K/10	1

Naast bovenstaande specifieke exameneenheden bevat iedere toets ook de algemene exameneenheden NASK1/K/1, NASK1/K/2 en NASK1/K/3

Leerstofomschrijving Nask1

Nask_SE2	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de werking van verschillende soorten krachten en de druk van een voorwerp op de ondergrond berekenen en in evenwichtssituaties kwalitatief de hefboomwet toepassen - bij een bewegend voorwerp diagrammen interpreteren, krachten samenstellen en de gemiddelde snelheid berekenen - veiligheidsmaatregelen in het verkeer uitleggen en toepassen en verschijnselen van traagheid verklaren - in constructies krachten onderscheiden, ontbinden, samenstellen en berekenen - de plaats van het massamiddelpunt bepalen en berekeningen met de hefboomwet uitvoeren.
Nask_SE3	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrische schakelingen ontwerpen en analyseren en hierover berekeningen uitvoeren - beveiligingen voor elektriciteit verklaren en toepassen en keuzes tussen verschillende apparaten beargumenteren - de werking van de dynamo en de transformator beschrijven met begrippen uit het magnetisme. - natuurkundige apparatuur gebruiken, daarmee experimenten uitvoeren en de resultaten interpreteren - de computer gebruiken om met meetprogramma's experimenten uit te voeren en te interpreteren, om met applets en simulaties onderzoek te doen en om natuurkundige informatie te selecteren en te verwerken - een onderzoek doen en een ontwerpproces uitvoeren en evalueren, daarbij ook rekening houdend met de veiligheid.
Nask_SE4	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bij een bewegend voorwerp diagrammen interpreteren, krachten samenstellen en de gemiddelde snelheid berekenen - veiligheidsmaatregelen in het verkeer uitleggen en toepassen en verschijnselen van traagheid verklaren - berekeningen uitvoeren en redeneringen opzetten in situaties van verkeer en veiligheid - uit bronnen over bewegingen of botsingen gegevens selecteren en verwerken.
Nask_SE5.1	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het proces van verbranden beschrijven en de verspreiding en isolatie van warmte verklaren en toepassen - de manieren van opwekking van elektrische energie en de gevolgen ervan beschrijven - het omzetten van energie van de ene vorm in de andere vorm beschrijven en hierover berekeningen uitvoeren.
Nask_SE5.2	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de eigenschappen van geluid toepassen en de gevolgen van geluidshinder en de beperking van geluidshinder toelichten - geluid vastleggen met oscilloscoop of computer en daaruit de frequentie bepalen - de werking van een luidspreker uitleggen.
Nask_SE5.3	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - soorten materialen en hun stofeigenschappen herkennen en toepassen

	- gevaren van stoffen en effecten van chemische en natuurkundige processen voor de mens en het milieu herkennen, en maatregelen nemen om ongewenste effecten hiervan te vermijden door veilig te werken en verantwoord met afvalstoffen om te gaan- zinken-zweven-drijven toepassen met behulp van dichtheid.- het gedrag van atomen en moleculen in de verschillende fasen uitleggen

NEDERLANDS

Het examen Nederlands bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hst	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Samengestelde toets									20%
SE2.1	Theoretische toets	40	Lezen	Zie omschrijving NE_SE2.1	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	NE/K/6	1
SE2.2	opdracht	40	Schrijven	Zie omschrijving NE_SE2.2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	ja	NE/K/7	1
SE2.3	repetitie	40	Lezen	Zie omschrijving NE_SE2.1	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	NE/K/6	1
SE2.4	opdracht	40	Schrijven	Zie omschrijving NE_SE2.2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	ja	NE/K/7	1
SE2.5	opdracht	40	Schrijven	Zie omschrijving NE_SE2.2	Tijdens de les	schriftelijk	cijfer	nee	NE/K/7	1
SE3	Enkelvoudige toets	90	Kijken en Luisteren	Zie omschrijving NE_SE2.3	Tijdens de les	digitaal	cijfer	nee	NE/K/4	20%
SE4	Enkelvoudige toets/ Discussie	60	Spreken	Zie omschrijving NE_SE2.4	Tijdens de les	mondeling	cijfer	Ja	NE/K/5	20%
SE5	Samengestelde toets			Zie omschrijving NE_SE5						20%
SE5.1	repetitie	40	Fictie	Zie omschrijving NE_SE5	Tijdens SE week november	schriftelijk	cijfer	Nee	NE/K/8	1
SE5.2	opdracht	120	Fictie	Zie omschrijving NE_SE5	Tijdens de les	schriftelijk	Cijfer	Nee	NE/K/8	1
SE5.3	repetitie	40	Fictie	Zie omschrijving NE_SE5	Tijdens SE week maart	schriftelijk	cijfer	Nee	NE/K/8	1

Leerstofomschrijving Nederlands:

NE_SE2.1	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leesstrategieën hanteren - compenserende strategieën kiezen en hanteren - functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen - het schrijfdoel van de auteur aangeven en de talige middelen die hij hanteert om dit doel te bereiken - een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen - het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte van een tekst aangeven en een samenvatting geven - een oordeel geven over de tekst en dit oordeel toelichten.
NE_SE2.2	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van het schrijven - schrijfstrategieën hanteren - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het schrijfdoel in teksten tot uitdrukking brengen - het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek - conventies hanteren met betrekking tot schriftelijk taalgebruik - elektronische hulpmiddelen gebruiken bij het schrijven - concepten van de tekst herschrijven op basis van geleverd commentaar.
NE_SE3	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - luister- en kijkstrategieën hanteren - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het doel van de makers van een programma aangeven - de belangrijkste elementen van een programma weergeven - een oordeel geven over een programma en dit toelichten - een instructie uitvoeren - de waarde en betrouwbaarheid aangeven van de informatie die door de massamedia verspreid wordt."
NE_SE4	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van een discussie in groepjes over een door de docent opgegeven onderwerp - strategieën hanteren ten behoeve van de spreek- en gespreksituatie - compenserende strategieën kiezen en hanteren - het spreek-/luisterdoel in de situatie tot uitdrukking brengen - het spreek-/luisterdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten publiek

	<ul style="list-style-type: none"> - het spreekdoel van anderen herkennen en de reacties van anderen inschatten - in spreek- en gespreksituaties taalvarianten herkennen en daar adequaat op inspelen."
NE_SE5	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verschillende soorten fictiewerken herkennen - de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven - de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten - kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen - relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren - een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.
NE_SE5.1	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verhaal van Karel ende Elegast beschrijven en in de tijd plaatsen - de hoofdpersonen, plaatsen en gebeurtenissen beschrijven - de theorie weergeven en toepassen op het werk
NE_SE5.2	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het levensverhaal van Hannie Schaft koppelen aan De Aanslag - het verhaal van De Aanslag beschrijven en in de tijd plaatsen - de hoofdpersonen, plaatsen en gebeurtenissen beschrijven - de theorie weergeven en toepassen op het werk - een persoonlijke reactie geven op de personen en gebeurtenissen in het werk
NE_SE5.3	<p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verhaal van Het gouden ei beschrijven - de hoofdpersonen, plaatsen en gebeurtenissen beschrijven - de theorie weergeven en toepassen op het werk

DIENSTVERLENING & PRODUCTEN D&P

Het examen D&P bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal praktisch examen (CSPE). Het eindcijfer bestaat uit een combinatiecijfer uit klas 3 en 4, keuzevakken en het CSPE.

Het eindcijfer van D&P bestaat uit een combinatiecijfer uit klas 3 en 4 (SE Profielvak), twee keuzevakken (één in klas 3 en één in klas 4) en het cijfer voor het CSPE. Het combinatiecijfer uit klas 3 en klas 4 bestaat uit meerdere modules uit de methode Dubbelklik. Samen vormen de eindresultaten van deze modules van klas 3 en 4 één cijfer. Dat cijfer telt voor een kwart mee bij het examen. Hierdoor heeft ieder onderdeel (klas 3 en 4 samen, de twee keuzevakken en het CSPE) de weging van 25%. Samen vormen de 4 onderdelen een eindcijfer.

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3	-	Omgaan met de basisvaardigheden DVPR. Omgaan met Office, Visio, Photoshop. Ontwikkeling van verschillende praktische vaardigheden. De leerling kan het belang van onderwijs beschrijven en het begrip socialisatie beschrijven en toepassen.	Zie onderwerp	klassikaal	praktische opdracht	cijfer	nee	P/DP/1.1, P/DP/1.2, P/DP/1.3, P/DP/1.4, P/DP/4.1, P/DP/4.2, P/DP/4.4	12,5%
SE2	Leerjaar 4	-	Uitbreiden van de basisvaardigheden DVPR. Omgaan met	Zie onderwerp	klassikaal	praktische opdracht	cijfer	nee	P/DP/1.1, P/DP/1.2,	12,5%

			Office, Visio, Photoshop en filmbewerken. Ontwikkeling van verschillende praktische vaardigheden.						P/DP/1.3, P/DP/1.4, P/DP/4.1, P/DP/4.2, P/DP/4.4.	
KV1	Enkelvoudige toets	-	Candy2you, Omgaan met de basisvaardigheden DVPR. Omgaan met Office, Visio, Photoshop. Ontwikkeling van verschillende praktische vaardigheden.	Zie onderwerp	klassikaal	praktische opdracht	cijfer	nee	P/DP/2.1, P/DP/2.2, P/DP/2.3	25%
KV2	Enkelvoudige toets	-	Webshop, Webshop bouwen, Uitbreiden van de basisvaardigheden DVPR. Omgaan met Office, Visio, Photoshop en filmbewerken. Ontwikkeling van verschillende praktische vaardigheden.	Zie onderwerp	klassikaal	praktische opdracht	cijfer	nee	P/DP/2.1, P/DP/2.2, P/DP/2.3	25%

WISKUNDE

Het examen Wiskunde bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE1	Leerjaar 3									20%
SE2	Enkelvoudige toets	80	Hst 2: verbanden. Hst 4: Grafieken en vergelijkingen	Zie omschrijving WI_SE2	Tijdens SE week nov	schriftelijk	cijfer	ja	WI/K/4 WI/K/3	20%
SE3	Enkelvoudige toets	80	Hst 3 Afstanden en hoeken Hst 5: Rekenen, meten en schatten. Hst 6: Meetkunde	Zie omschrijving WI_SE3	Tijdens SE week jan	schriftelijk	cijfer	ja	WI/K/6 WI/V/1 WI/K/5	25%
SE4	Enkelvoudige toets	80	Hst 7: Algebraïsche verbanden Hst 8: Meetkunde	Zie omschrijving WI_SE4	Tijdens SE week maart	schriftelijk	cijfer	ja	WI/K/4 WI/V/1 WI/K/6	25%
SE5	Praktische opdrachten		Werkstuk, zoekopdrachten en examenmodule	Zie omschrijving WI_SE5	Tijdens de les	Schriftelijk/ digitaal inleveren	cijfer	nee	WI/K/1 WI/K/2 WI/K/8 WI/V/2	10%

Leerstofomschrijving wiskunde:

WI_SE2	Hst 2: Exponentiele verbanden, wortelverbanden en eenvoudige machtsverbanden herkennen en gebruiken. Hst 4: Omgekeerd evenredige verbanden, lineaire verbanden herkennen en gebruiken. Tabellen en grafieken maken, aflezen, vergelijken en interpreteren. Werken en rekenen met formules.
WI_SE3	Hst 3: Afstanden en hoeken. Zijden berekenen d.m.v. gebruik maken van gelijkvormigheid, goniometrie en/of symmetrie. Tekenen in perspectief. Berekeningen in de ruimte met de verlengde stelling van Pythagoras en coördinaten in de ruimte. Hst 5: Rekenen, meten en schatten. Handig rekenen, rekenmachine gebruiken, meten en schatten en basistechnieken gebruiken. Wetenschappelijke notatie en berekeningen met groeifactor. Hst 6: Meetkunde. Alle meetkundige berekeningen in het platte vlak.
WI_SE4	Hst 7: Algebraïsche verbanden; lineaire-, exponentiele-, wortel-, machts-, omgekeerd evenredige- en periodieke verbanden herkennen en gebruiken. Tabellen en grafieken maken, lezen, interpreteren en vergelijken. Werken en rekenen met formules. Hst 8: Meetkunde. Alle meetkunde in de ruimte.
WI_SE5	Gedurende het schooljaar worden 3 onderdelen samengevoegd: gekozen onderwerp uitwerken, twee zoekopdrachten en de examenmodule. Uitleg tijdens de lessen

REKENEN

Het schoolexamen Rekenen (SE) is verplicht voor de examenkandidaten die geen wiskunde in hun pakket hebben

SE	Type toets	Duur	Onderwerp of hoofdstuk	Leerstofomschrijving	Afname	Toetsvorm	Cijfer	Her-kansing	Domeincode	Weging
SE	Enkelvoudige toets	90	rekenen 2F niveau. Domein Getallen Domein Verhoudingen Domein Meten en Meetkunde	Zie omschrijving RE_SE	Medio januari eerste afname	digitaal	cijfer	ja		100%

Leerstofomschrijving Rekenen

RE_SE	<p>-Notatie, taal en betekenis, waarbij het gaat om de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties en om het gebruik van wiskundetaal;</p> <p>-Met elkaar in verband brengen, waarbij het gaat om het verband tussen begrippen, representaties, en dagelijks spraakgebruik; gebruiken, waarbij het gaat om rekenvaardigheden in te zetten bij het oplossen van problemen.</p> <p>Elk van deze onderdelen is opgebouwd uit drie vormen van beheersing. Die zijn als volgt te karakteriseren:</p> <p>-Paraat hebben: kennis van feiten en begrippen, reproduceren, routines, technieken;</p> <p>-Functioneel gebruiken: kennis van een goede probleemaanpak, het toepassen, het gebruiken binnen en buiten het schoolvak;</p> <p>-Weten waarom: begrijpen en verklaren van concepten en methoden, kunnen uitleggen, blijk geven van overzicht.</p>
-------	--

Alle leerlingen, die in leerjaar 4 van het vmbo (tl) geen wiskunde in het vakkenpakket hebben opgenomen, moeten het vak rekenen afsluiten met een rekentoets.

Leerlingen die tijdens leerjaar 4 besluiten voor het vak wiskunde geen examen te gaan doen zullen ook voor het vak rekenen de afsluitend toets moeten maken.

In januari zal een centraal moment worden gepland

In april zal er een herkansingsmogelijkheid worden gepland

Het resultaat zal als bijlage bij de cijferlijst van de examenkandidaat toegevoegd worden.

Handelingsdeel (het programma is aangepast aan de Corona maatregelen)

Het handelingsdeel bestaat per leerling uit vakspecifieke opdrachten en vakoverstijgende opdrachten.

De vakspecifieke opdrachten staan in het SE-overzicht van de betreffende vakken opgenomen.

Het vakoverstijgende deel bevat de volgende handelingsopdrachten:

- **Bedrijfsstage.**
In het kader van oriëntatie op leren en werken lopen de leerlingen in het derde leerjaar stage in een bedrijf of organisatie om ervaring op te doen in het gekozen arbeidsveld. Er wordt een logboek bijgehouden door leerling en stagebegeleider van het bedrijf. Tijdens de stage wordt de leerling minimaal één keer op de locatie bezocht, waarbij ook de stagebegeleider van het bedrijf aanwezig moet zijn. De leerlingen schrijven vooraf een sollicitatiebrief en voeren ook een sollicitatiegesprek.
- **Maatschappelijke stage.**
In het kader van bevordering van actief burgerschap en sociale integratie doen de leerlingen in het tweede leerjaar een maatschappelijke stage. Van de leerlingen wordt gevraagd dat zij ervaring opdoen met twee verschillende vormen van vrijwilligerswerk. Hierbij zetten de leerlingen zich gedurende 30 uur in voor een non-profit organisatie. Na afloop van elke stage vult de leerling een evaluatieformulier in, waarbij de opgedane ervaring met de stage wordt weergegeven.

Bovenstaande onderdelen zijn opgenomen in de **loopbaanoriëntatie LOB** verdeeld over een aantal leerjaren:

Leerlingen werken in de leerjaren 2, 3 en 4 aan hun portfolio via de site uilenhof.dedecaan.net. Het programma bestaat per leerjaar uit:

Klas 2:

- Diverse opdrachten via uilenhof.dedecaan.net
- Opleidingskeuzetest
- Maatschappelijke stage

Klas 3:

- Bezoek MBO-keuzemarkt
- Diverse opdrachten via uilenhof.dedecaan.net
- Stage

Klas4:

- Opleidingskeuzetest
- Bezoek MBO-keuzemarkt
- Diverse opdrachten via uilenhof.dedecaan.net
- Evaluatie naar aanleiding van 3 jaar loopbaanoriëntatie

Het portfolio blijft na het verlaten van school nog beschikbaar via de website. De meeste onderdelen worden gedaan tijdens mentoruren aangevuld met lessen tijdens Skills en Dienstverlening & Producten.

- Excursie/werkweek
Tijdens het derde/vierde leerjaar gaan de leerlingen op excursie/werkweek, met een culturele (steden- en museumbezoek) of sportieve invulling. Het doel van deze excursie is de leerlingen op een gestructureerde manier kennis te laten nemen van belangrijke Europese steden en de geschiedkundige, kunstzinnige en culturele bronnen die daarbinnen te vinden zijn, of op een uitdagende locatie lichamelijke inspanning verrichten en sportieve vaardigheden opdoen. Bij de verwerkingsopdrachten na de excursie zit een opdracht tot reflectie.

PROFIELWERKSTUK

Het profielwerkstuk gaat over een vakoverstijgend thema. Het profielwerkstuk is niet gerelateerd aan bepaalde vakken, maar dient 'maatschappelijk relevant' te zijn en moet aansluiten bij een bepaald profiel. Voor leerlingen uit de gemengde leerweg wordt het profiel bepaald door het beroepsgerichte vak. Voor leerlingen uit de theoretische leerweg bepaalt het vakkenpakket samen met het profielwerkstuk het profiel.

Aan de opdracht wordt in leerjaar 4 tenminste 20 klokuur besteed. Een groot deel daarvan vindt plaats tijdens de speciale lessen voor het profielwerkstuk. Daarnaast moet elke leerling zelfstandig een aantal uren aan de uitvoering werken. Wanneer de periode valt, waarin aan het profielwerkstuk wordt gewerkt en hoe de verdere tijdsplanning loopt, wordt door de begeleiders aan de kandidaten meegedeeld.

De beoordeling.

De beoordeling richt zich op drie aspecten, namelijk het proces, product (in december moet de opzet van de presentatie worden ingeleverd) en de presentatie voor publiek. Elk aspect telt diverse meetpunten.

Het proces wordt beoordeeld door de begeleidende docent. Gekeken wordt ondermeer naar planning, samenwerking en 'vlijt en gedrag'. De presentaties worden beoordeeld door de aanwezige personen waarvan tenminste 1 docent.

Alle beoordelingen vinden plaats in de termen goed, voldoende of onvoldoende. Aan het werk wordt geen cijfer toegekend. De beoordeling wordt apart in het examendossier vermeld.

Profielwerkstuk en het examen.

Alle onderdelen van het proces en de presentatie moeten minimaal de beoordeling 'voldoende' opleveren. Voldoet een leerling hier niet op alle onderdelen aan, dan kan de leerling wel schriftelijk examen afleggen, maar er wordt geen diploma uitgereikt.